

Уколико у току новембра месеца не започну разговори на нивоу Београда и Приштине о формирању ЗСО, Српска листа ће напустити све приштинске институције на свим нивоима на Северу – обећао је председник ове странке, Горан Ракић уочи локалних избора на Косову. Новембар је прошао, разговора делегација о ЗСО у Бриселу није било, али су, према свему судећи, челници Српске листе на Северу одлучили да задрже своје позиције. А да ли ће тако и остати – нисмо успели да сазнамо, јер се највиши челници ове странке нису јављали на позиве, али се и нису јавно огласили. Са друге стране, саговорници КоССева подсећају да се и раније „обећавало па заборављало“, те не мисле да ће се било шта променити.

Вече пре одржавања првог круга локалних избора на Косову, а након вишенедељне кризе на Северу у вези са питањем таблица и акције Косовске полиције у којој је дошло до сукоба грађана и специјалаца, председник Српске листе, Горан Ракић, одлучио је да се путем медија обрати Београду, Приштини и Бриселу.

Ово је пети пут од 2018. године да Српска листа прети и црта рокове о изласку из институција уколико се њихови захтеви не испуне

Тада је потврдио да ће Српска листа учествовати на изборима и позвао грађане да гласају. Истовремено је још једном затражио формирање Заједнице српских општина, уједно поручио да од тога зависи да ли ће Срби на Северу напустити приштинске институције или не.

„Уколико у току новембра месеца не започну разговори на нивоу Београда и Приштине о формирању ЗСО, обавештавам све релевантне факторе, и Приштину, и Београд и Брисел, пре свега наше грађане, да ћемо напустити све приштинске институције на свим нивоима на Северу, и поднети оставке на месту градоначелника, локалних самоуправа на Северу. Дакле, неће бити људи на Северу у приштинским институцијама“, казао је тада Ракић.

Прецизирајући детаље захтева, објаснио је да у новембру разговори морају да се „започну“ да би они остали у институцијама, а да је рок за формирање Заједнице српских општина са јасним овлашћењима и ингеренцијама – крај ове године.

Ово је пети пут од 2018. године да Српска листа прети и црта рокове о изласку из институција уколико се њихови захтеви не испуне. Захтеви се не испуњавају, рокови су пробијани а до напуштања није дошло.

Такође они често „замрзавају“ своје учешће а неретко нису ни у парламенту када се одржавају седнице.

Са друге стране, редовно су на платном списку косовских институција.

Прошао је први рок од ове најаве лидера Српске листе, међутим, изостали су разговори

о формирању ЗСО.

Штавише, представници Приштине су у више наврата поручивали да неће да формирају ово тело, те да су „измапулисани они Срби који су поверовали у обећање Српске листе о формирању ЗСО и гласали за ову странку због тога“.

Ипак, средином новембра је одржана нова рунда дијалога, али управо због [неслагања страна](#) о томе да ли би требало да се разговара о формирању овог тела или не, није дошло до трилатералног састанка, већ су се представници Београда и Приштине одвојено састајали са званичницима ЕУ.

Након неуспелих разговора у Бриселу, а свега неколико дана пре краја новембра месеца, директор Канцеларије за КиМ, Петар Петковић, упитан о напуштању институција на Северу, практично је [демантовао](#) најаву председника Српске листе.

„Ни ми ни Српска листа не разговарамо језиком ултиматума, то је била порука српског народа који је у три недеље био на нишану дугих цевих РОСУ, народа у који су Куртијеви специјалци пуцали и који је две недеље стајао на киши и мразу бранећи своје основно право на слободу кретања и након што је пала прва кап српске крви на северу Косова и Метохије када је тешко рањен Срећко Софронијевић. Српском народу је дозлогрдило да готово девет година чека да оствари своја колективна права која су садржана у ЗСО, док се истовремено Приштини толеришу сва кршења споразума и договора“, казао је тада Петковић.

С обзиром на то да косовске институције на Северу Косова и даље раде, а да су у међувремену, ове недеље и нови одборници и градоначелници у десет већинско српских општина положили заклетву, покушали смо да сазнамо да ли ће и када доћи до напуштања институција на Северу.

Међутим, потпредседници Српске листе – Игор Симић и Далибор Јевтић, нису се јављали на позиве новинара КоССев портала.

А шта кажу аналитичари?

Милица Андрић-Ракић: Напуштање институција би поништио политички капитал СЛ и Србију представило као неконструктивну страну

„Не мислим да је реално да СЛ напусти косовске институције, ни због изостанка преговора о формирању ЗСО, нити због неформирања ЗСО. Тако нешто не очекујем ни у сценарију где само дају оставке на позицијама у влади или предају мандате, а ни у радикалнијем сценарију где на бојкот институција позову и раднике локалне самоуправе, полицију, судство“, оцењује за КоССев Милица Андрић Ракић.

Каже да овакве најаве Српске листе које „с времена на време долазе“, заправо нису усмерене ка српској заједници, већ међународној, те да им Српска листа заправо поручује:

„Ми контролишемо степен и темпо интеграције, способни смо да делегитимишемо косовске институције и уколико не извршите притисак на Приштину, биће угрожен деценијски процес интеграције и изградње косовских институција на северу у који сте и сами много уложили“, оцењује Ракић

Међутим, каже да је управо таква порука уједно и разлог зашто Српска листа неће да напусти институције – „јер им је учешће у и контрола истих највећи политички капитал“.

„Евентуални излазак из институција не само да би поништио тај капитал већ би Србија постала неконструктивна страна у дијалогу, што је улога резервисана за Приштину у последње време“, оценила је.

Андрић Ракић додаје да формирање ЗСО значи уједно наставак интеграције и то важних институција као што су здравствене и образовне.

То је нешто што Београду, па и Српској листи одговара да се што више одлаже, а највећи савезник у томе им је управо Приштина.

„У том светлу и видим поруку Петковића (директора Канцеларије за КиМ) који улаже често напоре да прикаже ту разлику између Приштине као ‘неконструктивне и неодговорне’ и Београда који је увек ‘спреман за дијалог и чува мир’“, додала је.

Коментаришући наводе Петковића о томе да „Српска листа не даје ултиматуме“, Андрић Ракић поручује да је разлика између његове и порука Српске листе упућене пре избора заправо порука међународној заједници о моћи Београда да „‘обузда’ Србе на Косову, као што је и било 2013“.

Андрић Ракић питање формирања ЗСО види као кључно за склапање коначног споразума.

„Док се у оквиру дијалога не отвори питање ЗСО, моћи ће да се преговара једино о већ постигнутим договорима и наставка рада на будућем свеобухватном споразуму о нормализацији неће бити“, казала је.

Оцењује и да, с обзиром на ситуацију у Приштини, преговори о ЗСО никада нису били мање реални, те сматра да никакав притисак међународне заједнице то неће променити. Ипак, додаје и да су притисци значајни.

„У Приштини је влада са јаким мандатом и многи то виде као прилику да се реше велике ствари. То можемо да видимо и на примеру манастира Дечани и одлуке УС и одлучности међународних представника да ту тему држе у фокусу. Подршка коју је Курти био добио за увођење реципроцитета за регистарске ознаке није била безрезервна и сада је време да он покаже како владавине права мора бити и у Дечанима, не само на северу“.

Слично инсистирање на владавини права од међународне заједнице Андрић Ракић очекује и по питају ЗСО.

„Упркос бројним негативним интерпретацијама из Приштине, косовски Уставни суд је најпре рекао да је споразум о ЗСО из 2013. ратификован у косовској скупштини, што њено формирање чини међународном обавезом“, подсетила је за крај Андрић Ракић.

Дарко Димитријевић: Наслушали смо се многих обећања Српске листе која нису испуњена

Коментаришући најаву Српске листе о напуштању институција, уколико у новембру не дође до разговора о ЗСО, односно до формирања у децембру, главни и одговорни уредник Радија Гораждевац, Дарко Димитријевић, каже да су се новинари „наслушали многих обећања Српске листе која нису испуњена“.

„На сву срећу постоје и новинари који та неиспуњена обећања памте. Без обзира на то на шта се та обећања односе, можда је то што се новинари сете да их то питају, разлог због којег нам се не одазивају у емисије и на позиве за интервјуе“, поручује Димитријевић.

Каже да не зна да ли ће Српска листа напустити институције јер он, као и његов медиј, немају контакта са Српском листом, а и када покушају да га остваре – „одговора нема“.

Ипак, мишљења је да ово обећање, остати „само као још једно од много јавно изговорених“, те подсећа да је у више наврата ова странка најављивала напуштање или на кратко напустила, па се враћала у косовске институције.

Осим што не верује да ће Српска листа да напусти институције, такође не верује и да ће доћи до формирања ЗСО, тј. испуњења захтева ове странке.

„Јасно је да од формирања ЗСО нема ништа, без обзира на то што се Приштина обавезала својим потписом на споразум да је формира. Они се позивају на мишљење Уставног суда у овом случају, док истовремено негирају правоснажну одлуку тог суда

када је у питању имовина српског народа а посебно имовина манастира Високи Дечани“, подсећа Димитријевић.

И док Српска листа наставља да инсистира на формирању ЗСО, Димитријевић поручује да ова странка „није у стању да види да ми (Албанци и Срби) последњих неколико година живимо у два потпуно различита система, или два различита света, на истом географском простору“.

„Српска заједница се тренутно налази у вакуму између српског и косовског система у коме је веома дискриминисана, без права на језик, рад и запошљавање у институцијама, без права на повратак имовине... Ипак, важно је да се испоштује и потписани договор за ЗСО чак и ако ће он да служи као изговор за неке друге уступке“, оцењује Димитријевић.

Каже да је јако лоше и то што су реакције међународне заједнице на ово „правно насиље“ на Косову, јако благе и неефикасне, те да се тиме шаље лоша порука овдашњем друштву.

Прокоментарисао је и изјаву директора Канцеларије за КиМ, Петра Петковића, наводећи да се слаже да да је језик ултиматума погрешан приступ.

„Курти мора да наступа језиком ултиматума који он зове реципроцитет, како би можда дошао до „узајамног признања“, али заборавља да Србији то није потребно јер је она међународно призната држава, док је њему за тако нешто потребан пристанак Србије“, оцењује Димитријевић.

Са друге стране, каже и да се Петковић вероватно не би сложио са њим поводом тога да „инцидент и упад полиције на север, осим што су били од користи Куртију пред локалне изборе због лошег рејтинга, апсолутно су добродошли и изборној кампањи Српске листе, која је још једном искористила прилику да себе представи као заштитника српског народа на Косову и Метохији“.

(КоССев)